

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
ÇİZELGELER DİZİNİ	iii
YÖNETİCİ ÖZETİ	v
ABSTRACT	vi
1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK ÖZETLERİ	2
3. MATERYAL ve YÖNTEM	7
3.1 Materyal	7
3.2 Yöntem	7
3.2.1 Örneklemede kullanılan yöntem	7
3.2.2 Verilerin analizinde kullanılan yöntem	8
4. TÜRKİYE’DE HAYVANCILIK ve SIĞIR BESİCİLİĞİNİN DURUMU	11
4.1 Türkiye’de Hayvancılık	11
4.2 Türkiye’de Sığır Besiciliği	16
4.2.1 Sığır besiciliğinin genel durumu ve önemi	16
4.2.2 Sığır besiciliği hakkında genel bilgiler	18
4.3 Hayvansal Ürünlerin Beslenmedeki Önemi	23
5. ARAŞTIRMA ALANI HAKKINDA GENEL BİLGİLER	25
5.1 Tarihçe	25
5.2 Coğrafi Durum	26
5.2.1 Konum ve yeryüzü şekilleri	26
5.2.2 İklim ve bitki örtüsü	26
5.2.3 Toprak yapısı ve su kaynakları	28
5.3 Sosyal Yapı, Nüfus ve Eğitim Durumu	29
5.4 Ekonomik Durum	30
5.4.1 Tarım	31
5.4.1.1 Genel durum	31
5.4.1.2 Arazi varlığı ve kullanım durumu	32
5.4.1.3 Bitkisel üretim	33
5.4.1.4 Hayvansal üretim	36
5.4.1.5 Tarım tekniği ve girdi kullanımı	38
5.4.1.6 Tarımsal kooperatifçilik	41
5.4.2 Sanayi, ticaret, ulaşım ve turizm	42
6. ARAŞTIRMA BULGULARI ve TARTIŞMA	44
6.1 İncelenen İşletmelerde Nüfus, Eğitim ve İşgücü Durumu	44
6.1.1 Nüfus, eğitim ve işgücü	44
6.1.2 İşletme yöneticilerinin bazı özellikleri	49
6.2 İncelenen İşletmelerde Arazi Varlığı ve Kullanım Durumu	50
6.3 İncelenen İşletmelerde Sermaye Durumu	51
6.3.1 Aktif sermaye	53
6.3.1.1 Çiftlik sermayesi	53
6.3.1.2 İşletme sermayesi	59
6.3.2 Pasif sermaye	63
6.3.2.1 Yabancı sermaye	63
6.3.2.2 Öz sermaye	64
6.4 İncelenen İşletmelerde Yıllık Faaliyet Sonuçları	66
6.4.1 Gayrisafi üretim değeri	66
6.4.2 Gayrisaf hasıla	71
6.4.3 İşletme masrafları	71

6.4.4 Saf hasıla	73
6.4.5 Rantabilite oranları	74
6.4.6 Tarımsal gelir	75
6.5 İncelenen İşletmelerde Sığır Besiciliği Üretim Faaliyeti	76
6.5.1 Fiziki girdi kullanım düzeyleri	76
6.5.1.1 Besiye alınan hayvanlar, besi süresi ve uygulanan rasyon	76
6.5.1.2 Sığır besiciliği faaliyetinde işgücü kullanımı	79
6.5.2 Besicilikte üretim masrafları	79
6.5.3 Besicilik maliyetleri	82
6.5.3.1 Hayvan başına besi sonu maliyeti ve 1 Kg. canlı ağırlık maliyeti	82
6.5.3.2 1 Kg. canlı ağırlık artış maliyeti	83
6.5.4 Besicilik gelirleri	83
7. SONUÇ ve ÖNERİLER	85
KAYNAKLAR	89
EKLER	92
EK 1	93
EK 2	93
ÖZGEÇMİŞ	94

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 3.1 Çiftlik hayvanlarının BBHB'ne çevrilmesinde kullanılan katsayılar	8
Çizelge 3.2 Erkek işgücüne çevirmede kullanılan katsayılar	8
Çizelge 4.1 Türkiye'de çeşitli yıllarda hayvan sayıları	12
Çizelge 4.2 Türkiye'de çeşitli hayvansal ürünlerin üretim miktarları	14
Çizelge 4.3 Sığır,koyun ve kovan başına verim bakımından kıtalar ve seçilmiş ülkeler	15
Çizelge 4.4 Başlıca gıdalarda proteinin biyolojik değeri	23
Çizelge 4.5 Türkiye, AB ve ABD'de kişi başına gıda tüketimi	24
Çizelge 5.1 Çeşitli meteorolojik elemanlar	27
Çizelge 5.2 Nüfusun yerleşim birimlerine dağılımı ve yoğunluğu	29
Çizelge 5.3 Bayburt'ta nüfusun değişimi	30
Çizelge 5.4 Arazi bölünüşü	32
Çizelge 5.5 Arazi tasarruf biçimi	32
Çizelge 5.6 İşletme büyüklükleri ve parçalılık durumu	33
Çizelge 5.7 Tarım alanlarının genel dağılımı	33
Çizelge 5.8 Tarla bitkileri üretimi	34
Çizelge 5.9 Meyve üretimi	35
Çizelge 5.10 Sebze üretimi	35
Çizelge 5.11 Hayvan varlığı	36
Çizelge 5.12 Hayvansal ürünler üretimi	37
Çizelge 5.13 Tarımsal üretim değeri	38
Çizelge 5.14 Tarımsal mekanizasyon durumu	39
Çizelge 5.15 Bitki hastalık-zararlıları ile mücadele	40
Çizelge 5.16 Gübre kullanımı	40
Çizelge 6.1 İncelenen işletmelerde ortalama nüfusun yaş ve cinsiyete göre dağılımı	45
Çizelge 6.2 İncelenen işletmelerde nüfusun okur-yazarlık oranı	44
Çizelge 6.3 İncelenen işletmelerde okuma-yazma bilenlerin öğrenim düzeyi	46
Çizelge 6.4 İncelenen işletmelerde toplam ve kullanılabilir işgücü varlığı	47
Çizelge 6.5 Sığır besiciliğinde kullanılan işgücünün miktarı ve kaynağı	48
Çizelge 6.6 İşletme yöneticilerinin öğrenim düzeyi	49
Çizelge 6.7 İşletme yöneticilerinin yaş durumu	49
Çizelge 6.8 İşletme yöneticilerinin çeşitli sorulara verdikleri cevaplar	50
Çizelge 6.9 İncelenen işletmelerde arazi büyüklükleri ve mülkiyet durumu	50
Çizelge 6.10 İncelenen işletmelerde arazi tasarruf biçimi	51
Çizelge 6.11 İncelenen işletmelerde toplam işletme arazisinin nevi ve dağılımı	52

Çizelge 6.12 İncelenen işletmelerde toprak sermayesi miktarı	54
Çizelge 6.13 İncelenen işletmelerde arazi ıslahı sermayesi	55
Çizelge 6.14 İncelenen işletmelerde bina varlık durumu	56
Çizelge 6.15 İncelenen işletmelerde bina sermayesi miktarı	56
Çizelge 6.16 İncelenen işletmelerde bitki sermayesi miktarı	57
Çizelge 6.17 İncelenen işletmelerde çiftlik sermayesi miktarı	57
Çizelge 6.18 Çiftlik sermayesinin işletme arazisi ve besi hayvanına düşen miktarı	58
Çizelge 6.19 İncelenen işletmelerde ortalama hayvan miktarı	59
Çizelge 6.20 İncelenen işletmelerde ortalama hayvan sermayesi	60
Çizelge 6.21 İncelenen işletmelerde toplam alet-makine sayıları	60
Çizelge 6.22 İncelenen işletmelerde ortalama alet-makine sermayesi	60
Çizelge 6.23 İncelenen işletmelerde malzeme ve mühimmat sermayesi	61
Çizelge 6.24 İncelenen işletmelerde para sermayesi	61
Çizelge 6.25 İncelenen işletmelerde işletme sermayesi toplamı ve dağılımı	62
Çizelge 6.26 İşletme sermayesinin birim arazi-besi hayvanına düşen miktarı	63
Çizelge 6.27 İncelenen işletmelerde yabancı sermaye miktarı	64
Çizelge 6.28 İncelenen işletmelerde öz-yabancı sermaye miktarı	64
Çizelge 6.29 Öz-yabancı sermayenin işletme arazisi ve besi hayvanına düşen miktarı	65
Çizelge 6.30 İncelenen işletmelerde sermaye miktarı ve dağılımı	65
Çizelge 6.31 İncelenen işletmelerde yetiştirilen ürünlerin ekim alanı ve oranları	67
Çizelge 6.32 İncelenen işletmelerde ürünlerin ekiminin tercih edilme durumu	66
Çizelge 6.33 İncelenen işletmelerde bitkisel üretim değeri	68
Çizelge 6.34 İncelenen işletmelerde hayvansal üretim değeri	69
Çizelge 6.35 İncelenen işletmelerde GSÜD miktarı	70
Çizelge 6.36 İncelenen işletmelerde GSH miktarı	71
Çizelge 6.37 İncelenen işletmelerde değişken masraflar toplamı	72
Çizelge 6.38 İncelenen işletmelerde sabit masraflar toplamı	72
Çizelge 6.39 İncelenen işletmelerde işletme masrafları toplamı	73
Çizelge 6.40 İncelenen işletmelerde saf hasıla miktarı	74
Çizelge 6.41 İncelenen işletmelerde rantabilite oranları	74
Çizelge 6.42 İncelenen işletmelerde tarımsal gelir miktarı	75
Çizelge 6.43 İncelenen işletmelerde aile geliri	75
Çizelge 6.44 Besi başı, besi sonu ağırlıkları ve günlük canlı ağırlık artışları	77
Çizelge 6.45 İncelenen işletmelerde günlük rasyona giren yemler ve miktarları	78
Çizelge 6.46 İncelenen işletmelerde 1 Kg. canlı ağırlık artışı için tüketilen yem	78
Çizelge 6.47 İncelenen işletmelerde sığır besiciliğinde günlük işgücü kullanımı	79
Çizelge 6.48 (10-25) Başlık işletmelerde besicilik üretim masrafları	80
Çizelge 6.49 (26+) Başlık işletmelerde besicilik üretim masrafları	81
Çizelge 6.50 İşletmeler genelinde ortalama besicilik masrafları	82
Çizelge 6.51 İncelenen işletmelerde bir baş besi sığırının besi sonu maliyeti	82
Çizelge 6.52 İncelenen işletmelerde 1 Kg. canlı ağırlık maliyeti	83
Çizelge 6.53 İncelenen işletmelerde 1 Kg. canlı ağırlık artış maliyeti	83
Çizelge 6.54 İncelenen işletmelerde besicilik gelirleri	83